

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 101. Vtrum Personæ diuinæ primo constituentur, & distinguantur per proprietates absolutas, vel per relatiuas, per origines, vel per relationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

mo distinguitur à Spiritu Sancto. Per paternitatem propriam constituitur ultimo Pater, & distinguitur ab omni alia Persona diuina. Omnes rationes eadem numero communes tribus Personis identificantur virtualiter intrinsecè cum essentia. Omnes rationes eadem numero communes Patri, & Filio identificantur etiam virtualiter intrinsecè cum spiratione actiua. Omnes rationes eadem numero propriæ Patris, quales sunt ratio ingeni, seu innascibilis, ratio generantis &c. identificantur virtualiter intrinsecè cum paternitate. Proportionaliter Filius constituitur virtualiter intrinsecè per essentiam, spirationem actiuam, & filiationem; Spiritus Sanctus constituitur virtualiter intrinsecè per essentiam communem, & spirationem passiuam propriam. Licet Personæ constituantur intrinsecè, tum per rationes communes, tum per proprias, tamen dicuntur præcipue constitui per proprias, ideoque authores loquentes de constitutiuis diuinarum Personarum solent loqui de proprijs.

QVÆSTIO CI.

Vtrum Personæ diuinæ primo constituantur, & distinguantur per proprietates absolutas, vel per relatiuas, per origines, vel per relationes?

S. Th. qu. 40. art. 2. & 4.

1. Primò videtur, quod Personæ diuinæ, ex.gr. Pater, & Filius non primo constituantur per proprietates relatiuas Patris, ac Filij, sed per aliquas proprietates absolutas antecedentes, vt docuerunt Guilelmus Parisiensis Tractatu de Trinitate, & Ioan. de Ripa in 1. dist. 26. quorum opinionem vt probabilis defendit Scotus eadem dist. 26. In creatis enim Persona Patris, & Filij non primo constituitur per hoc, quod alter sit Pater, alter sit Filius, sed per aliquid antecedens absolutum, puta per hoc, quod alter sit Petrus, alter sit Paulus; ergo etiam in diuinis.

2. Secundò videtur, quod Personæ diuinæ non primo constituantur per relationes Patris, & Filij &c. sed per origines, nimirum per hoc, quod Pater sit generans, Filius genitus, Spiritus Sanctus spiratus, vt docuit S. Bonauentura in 1. dist. 27. quæst. 7. Personæ enim diuinæ primo constituuntur per id, quod ita est propriū vniuscuiusque Personæ, vt concipiatur tanquā prius; sed origines ita sunt propriæ vniuscuiusque Personæ, vt concipiatur tanquam priores relationibus; ergo. Probatur minor: nam relationes concipiuntur vt fundatæ in originibus, ex.gr. Pater prius concipitur generare Filium, deinde habere relationem paternitatis fundatam in generatione actiua.

3. Tertiò Pater videtur neque constitui per originem, neque per relationem paternitatis. Persona enim Patris prius concipitur constituta, quam generet, & quam habeat re-

lationem Paternitatis fundatam in generatione; ergo Pater primò constituitur per aliquid antecedens tum originem, tum relationem.

4. Respondeo duas examinandas esse quæstiones. Prima est, vtrum Personæ diuinæ primo constituantur, & distinguantur per aliquas proprietates absolutas, an per relatiuas?

5. Dicendum cum opinione communi ferè omnium Theologorum. In Personis diuinis non dantur vllæ proprietates absolutæ, adeoque primò constituuntur, & distinguuntur per relationes paternitatis &c.

6. Probatur primò: nam Spiritus Sanctus Personas diuinæ in scripturis non nominat alijs nominibus, quam significantibus origines, vel relationes, quales sunt *Pater, Filius, Vni-genitus, Verbum, Imago, Spiritus veritatis, Spiritus, qui à Patre procedit* &c; sed Spiritus Sanctus vtitur nominibus aptis ad significanda constitutiuæ Personarum; ergo Personæ diuinæ constituuntur per relationes paternitatis &c.

7. Probatur secundò auctoritate Concilij Florentini, & simul omnium Patrum. Sessio-ne enim 18. post medium Ioannes Theologus tacite approbante Concilio, cuius nomine loquebatur, dicit, *sola relatio apud omnes Græcos, & Latinos Doctores Diuinæ Personas multiplicat, & paulò post: Ita vt non alia ratione, quam vi relationis Pater à Filio, & vna Persona ab alia differant.* Consonat Concilium Toletanum 11. in Confessione fidei, cap. 1. dicens, *hoc solo numero insinuant, quod ad inuicem sunt, & in hoc numero carent, quod in se sunt.* Ideò receptum est axioma Boetij l. de Trinitate: *sola relatio multiplicat Trinitatem*, & axioma desumptum ex Anselmo de Incarnatione Verbi cap. 3. *In diuinis omnia sunt vnum, ubi non obuiat relationis oppositio*; quod axioma approbatum est in Concilio Florentino ab Eugenio IV. & positum in decreto pro Iacobinis; sed si Personæ haberent proprietates absolutas, nõ solæ relationes, sed proprietates absolute multiplicarent Personas diuinæ; ergo &c. Plures aliæ auctoritates Conciliorum, & Patrum videri possunt apud Suarium l. 7. de Trinitate cap. 5. Vasquez disp. 158. cap. 3. & Ruiz disp. 87. sect. 2. propter quas auctoritates oppositam sententiam multi existimant erroneam, Ruiz censet errori proximam, Suarius improbabilem, & communi sensui contrariam.

8. Tertiò, supposita fide, conclusio probatur ratione. Nam omnis distinctio oritur, vel ex limitatione, per quam vnum habet negationem perfectionis, quæ est in alio, vel ex oppositione relatiua; sed in Deo distinctio non potest oriri ex limitatione; ergo oritur purè ex oppositione relatiua.

9. Secunda quæstio est, vtrum Personæ diuinæ constituantur primò per origines, an per relationes?

10. Dicendum Personas diuinæ virtualiter intrinsecè eodem pacto constitui per origines, ac per relationes. Ratio est, quia Personæ diuinæ virtualiter intrinsecè eodem pacto constituuntur.

stituntur per omnes rationes, quæ virtualiter intrinsecè non distinguuntur; sed ex dictis questione 100. num. 71. in Patre relatio paternitatis non distinguitur ab origine, seu generatione actiua; idemque proportionaliter dic de alijs Personis; ergo &c.

11. Hoc supposito, quæritur, utrum Personæ diuinæ ratione nostra primò constituantur, & mutuò distinguantur originibus, vel relationibus. S. Bonaventura loco citato docuit Personas ratione nostra primò constitui, & mutuò distingui originibus, ac proinde relationes concipi ut proprietates aduenientes Personis iam constitutis: putà Patrem primò constitui per hoc, quod generet Filium, relationem verò Paternitatis concipi ut proprietatem aduenientem Personæ Patris ut constitutæ: idemque proportionaliter dic de Filio, & Spiritu Sancto.

12. Dicendum cum S. Thoma 1. parte questione 40. art. 2. Personæ iuxta nostrum modum concipiendi constituuntur per relationes, non autem per origines.

13. Probat: nam Personæ iuxta nostrum modum concipiendi constituuntur per id, quod concipitur ad modum formæ constitutivæ, non autem per id, quod concipitur ad modum actionis consequentis formam constitutivam, vel ad modum viæ ad talem formam; sed relationes concipiuntur ad modum formæ constitutivæ, origines ad modum actionis, aut viæ; ergo &c. Probat minor: nam Pater concipitur ut constitutus per hoc, quod sit principium generativum, adeoque per relationem principij: origo vero, seu generatio actualis concipitur ut actio procedens à Persona iam constituta. Similiter Filius concipitur ut constitutus per hoc, quod habeat relationem Filiationis, per hoc autem, quod generetur, & nascatur, concipitur ut in via ad accipiendam formam Filij; idemque dic proportionaliter de Spiritu Sancto.

14. Ad 1. concedo antecedens, & nego consequentiam. Disparitas patet ex dictis. Nam Personæ creatæ, cum sint limitatæ, possunt primò constitui, ac distingui per hoc, quod habeant duas perfectiones absolutas se mutuò excludentes propter limitationem: at Personæ diuinæ cum sint illimitatæ, purè possunt distingui propter oppositionem relationum Patris, & Filij, Generantis, & geniti.

15. Ad 2. distinguo maiorem: Personæ primò constituuntur per id, quod concipitur ut prius, si illud concipiatur ut via ad Personam, nego; si concipiatur non ut via, sed ut terminus, & forma, concedo; distinguo eodem pacto minorem; & nego consequentiam. Filius dum concipitur nasci, concipitur ut in via ad habendum esse Personale Filij; ergo non concipitur ut constitutus per natiuitatem, sed ut constitutus per filiationem, quæ concipitur ut forma, & terminus.

16. Ad 3. distinguo antecedens: Persona Patris prius concipitur constituta, quam ge-

neret, & quam habeat relationem Paternitatis sub conceptu relationis principij generatiui, nego; sub conceptu explicito relationis paternitatis, concedo; & distinguo eodem pacto consequens. Pater concipitur constitutus non per hoc, quod habeat relationem Paternitatis fundatam in origine, seu generatione actiua, sed per hoc, quod habeat relationem principij generatiui, adeoque per paternitatem conceptam sub conceptu relationis principij, sub quo conceptu est prior, quam origo, siue actio generatiua. Hæc doctrina desumpta est ex S. Thom. 1. parte questione 40. art. 4.

QVÆSTIO CII.

Utrum in Trinitate conuenienter assignentur principium producens, terminus productus, potentia, & actio productiua?

S. Th. q. 11. a. 4. & 5.

1. **P**rimò videtur principium producens ut quod non esse persona ut constituta ex essentia, & relatione, sed esse sola relatio. Ut enim tota persona Patris ex. gr. generaret Filium, etiam essentia deberet generare; sed essentia non generat, ut docet Concilium Lateranense relatum cap. firmiter; ergo.

2. Secundò videtur terminus productus ut quod non esse tota persona producta, sed sola relatio. Si enim tota Persona Filij constituta ex essentia, & relatione esset genita, etiam essentia esset genita, quod est contra Lateranense.

3. Tertiò videtur terminus formalis diuinarum productionum non esse essentia, sed relatio. Terminus enim formalis diuinarum productionum debet esse formaliter productus; sed sola relatio est formaliter producta, essentia non est producta; ergo.

4. Quartò videtur potentia generatiua; qua Pater generat Filium, non esse essentia, sed relatio paternitatis, & potentia spiratiua, qua Pater, & Filius spirant Spiritum Sanctum, non esse essentia, sed relatio spirationis actiue. Potentia enim generatiua debet distingui realiter à genito, & potentia spiratiua debet realiter distingui à spirato; sed essentia diuina non distinguitur realiter à genito, hoc est à Filio, nec à spirato, hoc est à Spiritu Sancto; ergo.

5. Quintò essentia est in Filio, & Spiritu Sancto; ergo si essentia esset potentia generatiua, & spiratiua, potentia generatiua esset non solum in Patre, sed in Filio, ac Spiritu Sancto, ac proinde non solum Pater, sed etiam Filius, & Spiritus Sanctus possent generare.

6. Respondeo, quod quia in omni processione reali datur principium producens, terminus